

ARREU ▶ PANORAMA

L'esperança de vida dels humans ha augmentat més de sis anys des del 1990

▶ La mitjana d'edat de mort a tot el món per als dos sexes va ser de 71,5 anys el 2013, i el 1990 estava situada en 65,3 anys

Calidoscopi

EFE | LONDRES

■ L'esperança de vida a tot el món ha augmentat una mitjana de 6,2 anys des del 1990 fins al 2013, segons un ampli estudi que publica la revista britànica *The Lancet*. Els homes viuen ara 5,8 anys més i les dones 6,6 anys més, en gran mesura per la disminució de les taxes de mortalitat per malalties infeccioses i cardiovasculars.

L'estudi, elaborat per un consorci internacional de més de 700 investigadors i que analitza les principals causes de mort en 188 països, conclou que l'edat mitjana de mort a tot el món per a tots dos sexes era de 71,5 anys el 2013, comparat amb 65,3 anys el 1990.

A les zones més desenvolupades del planeta, la taxa de mortalitat per càncer ha caigut el 15%, mentre que les morts per malalties cardiovasculars han disminuït el 22%, el que ha contribuït a incrementar l'esperança de vida. Als països pobres, per la seva banda, han caigut les morts per diarrea, in-

feccions de les vies respiratòries inferiors, així com els problemes en els nens durant les primeres hores de vida.

Per contra, algunes causes de mort s'han agreujat, com els càncers de fetge causats per l'hepatitis C, que han avançat el 125%, el càncer de pàncrees, la taxa de mortalitat del qual ha augmentat el 7%, i la diabetis (9%).

La cardiopatia isquèmica i l'accident cardiovascular continuen sent les primeres causes de mort en el món, mentre que la malaltia pulmonar obstructiva crònica ha desbancat la pneumònia, que el 1990 ocupava el tercer lloc com a causa de mortalitat.

La disminució de la fertilitat i el canvi demogràfic en la població mundial també han contribuït a l'augment en l'esperança de vida, segons l'estudi.

«En l'actualitat, la gent té menys probabilitats de morir a causa de determinades afeccions, però hi ha més persones d'edat avançada a tot el món», va afirmar el director de l'estudi, Christopher Murray.

Per a l'investigador, «aquesta és una tendència encoratjadora, ja

que les persones viuen més temps. Només hem d'assegurar estar present les decisions correctes en el present pel que fa a les polítiques de salut per tal de preparar-se per als problemes mèdics i els costos associats que estan sorgint», va dir.

Si es mantenen les tendències observades en les últimes dècades, per a l'any 2030 l'esperança de vida de les dones és de 85,3 anys, mentre que la dels homes arribarà als 78,1 anys.

L'estudi evidencia que la bretxa de gènere en les taxes de mortalitat per als adults d'entre 20 i 44 anys s'està ampliant, i proposa el VIH, la violència i la mortalitat materna com algunes de les causes per aquesta diferència.

La diabetis, altres trastorns endocrins i la malaltia renal crònica disminueix l'expectativa de vida en moltes regions, inclosa Amèrica Llatina central.

Els trastorns mentals van tenir un impacte negatiu en diverses regions, especialment a Amèrica del Nord, mentre que a Europa de l'Est i a Àsia Central la cirrosi va afectar així mateix l'expectativa de vida.

Descobren fragments d'ADN clau per a la maduració de les neurones

EFE | BARCELONA

■ Una investigació internacional en la qual ha participat el **Centre de Regulació Genòmica (CRG)** de Barcelona ha descobert un conjunt de petits fragments d'ADN, denominats microexons, que regulen la maduració de les neurones i que tenen relació amb l'autisme. El descobriment, que publica la re-

vista científica *Cell*, representa un avanç qualitatiu important per a la comunitat científica, que des de fa anys estudia aquests exons «alternatius» que, combinats, donen lloc a diferents proteïnes.

Fins ara, els científics coneixien exons alternatius prou grans per ser detectats amb les tècniques computacionals disponibles. Els

autors no només han detectat exons més petits, o «microexons», sinó que també han determinat les seves funcions. «Són fragments molt curts, fins i tot n'hi ha que codifiquen per només un o dos aminoàcids, però hem vist que són crucials per a la maduració de les neurones», segons l'investigador **Manuel Irimia**.

L'Índia prova el seu coet espacial més gran amb un mòdul per a astronautes

EFE | NOVA DELHI

■ L'Índia va aprovar ahir amb èxit el coet més gran desenvolupat fins ara al país asiàtic amb capacitat per transportar quatre tones i un mòdul per a astronautes, el que obre la porta al primer viatge tripulat indi a l'espai. El coet Mark III, de 630 tones i 42,4 metres de longitud, va començar el seu vol a les 9.30, hora local, al Centre Es-

pacial Satish Dhawan, a Sriharikota, al sud de l'estat d'Andhra Pradesh. Les televisions locals van mostrar com el coet s'elevava cap al cel en un núvol de fum i els científics de l'Organització Índia d'Investigació Espacial (ISRO) esclataven en aplaudiments.

El primer objectiu de la missió era provar el vol del coet amb quatre tones de pes en material, el

que dobla la capacitat de transport actual i permetrà posar en òrbita satèl·lits més pesants. El segon objectiu era estudiar els detalls d'una hipotètica reentrada a la Terra del mòdul per a astronautes, que pot acollir dues o persones, i l'atterratge amb paracaigudes. Portaveus de l'ISRO afirmen que la càpsula va caure de manera segura a prop de les illes Andaman.

La felicitació de Nadal dels reis canvia el blau pel carmesí de Felip VI

▶ Joan Carles i Sofia eliminen la R de la seva signatura mentre que Felip i Letícia la hi incorporen

Gent

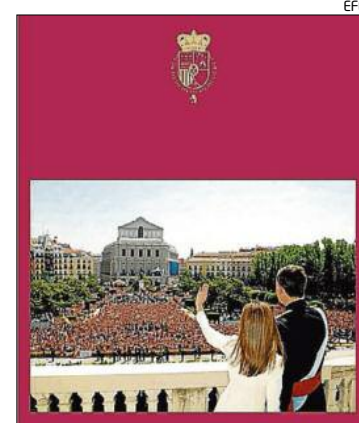
EFE | MADRID

■ Els reis han escollit per felicitar el primer Nadal del seu regnat una imatge de la seva salutació als ciutadans des del balcó central del Palau Reial després de la proclamació de Felip VI, en la qual se'ls veu d'esquena davant la multitud de la plaça d'Orient.

Felip de Borbó i Letícia Ortiz han optat per aquesta imatge com a fotografia principal de la seva felicitació i han decidit acompanyar-la amb una altra, visible en obrir la targeta, que els mostra somrients amb les seves filles, la princesa Leonor i la infanta Sofia, davant la Porta dels Lleons del Congrés dels Diputats immediatament després de la cerimònia de proclamació.

La felicitació es completa amb un missatge de bons desitjos sobre un fons vermell carmesí, el color de l'estendard de l'escut d'armes de Felip VI, que substitueix al blau de l'anterior regnat de Joan Carles.

«Que la il·lusió, l'esperança i els bons desitjos de Nadal romanguin més enllà d'aquests dies de celebració», és el missatge manuscrit que antecedeix a les firmes «Felip, R.», «Letícia, R.», «Leonor, princesa d'Astúries» i «Sofia, infanta d'Espanya», sota la frase impresa en lletres daurades «Bon Nadal i felicis Any Nou 2015», en es-

Fragment de la felicitació

panyol i en anglès, tot això encapçalat per una corona.

Aquesta postal nadalenca es pot veure des d'avui al web de la Casa del Rei (www.casareal.es) al costat de la de Joan Carles i Sofia, que feliciten aquest any les festes nadalenes amb una imatge de *L'Adoració dels pastors*, pintada pel mestre napolità del segle XVII Lucas Jordán, una colorista obra que es conserva en el Reial Palau de la Granja de Sant Ildefons.

En obrir la felicitació, apareixen les signatures de Joan Carles i Sofia, ja sense la R que acompanyava fins ara els seus noms com a inicial de rei o reina, sota la frase impresa «Bones festes i Any Nou», a la qual han afegit «2015».

En les festes nadalenes de l'any passat, els llavors encara prínceps Felip i Letícia van optar, a l'hora de triar la seva felicitació, per posar amb les seves filles, durant una visita privada a l'exposició *Velázquez i la família de Felip IV* al Museu del Prado, al davant d'un dels retrats de la infanta Margarida, primogènita d'aquell monarca de la casa d'Àustria.

Censurat als nou anys per dir al president de la Xina que hauria de perdre pes

EFE | PEQUÍN

■ Una carta d'un nen xinès de 9 anys per al president del país, Xi Jinping, en la qual el noi li demanava que enviés naus a Mart però també que perdés pes, no s'ha guanyat el favor de la implacable censura xinesa, que l'ha esborrat d'Internet després que arribés a la premsa. La missiva, relata el *South China Morning Post*, era en realitat un treball per a l'escola realitzat pel nen anomenat Niu Ziru, estudiant de quart grau a la ciutat central xinesa de Zhengzhou.

La carta manuscrita, en la qual el nen es dirigia al president, comença advertint el mandatari que

s'afanyi a enviar naus a Mart, «ja que els EUA, Rússia, l'Índia i la Unió Europea ja estan fent plans per a això». Llavors Niu canvia sobtadament de tema i recomana a Xi que es posi a dieta, encara que assenyala que «tampoc ha de semblar tan prim com Obama», i que el millor és prendre per model el seu homòleg rus, Vladímir Putin.

La carta mai va ser enviada al president xinès, però va fer tanta gràcia al pare del jove autor que aquest la va publicar a Internet, el que la va popularitzar a la xarxa i va acabar portant-la ahir, dimecres, a les pàgines de la premsa local de Zhengzhou.